

מאיירס - ג'זינט - מכון ברוקדייל
MYERS - JDC - BROOKDALE INSTITUTE
مایرس - جوینت - معهد بروکدیل

הערכת כוח אדם ותכנון חברתי

**שיטת נוירו-יפרה:
תרומתה ומידת השימוש בה
בקרב בוגרי קורס ההסמכה
לטיפול בשיטה**

שירי ניר ♦ מלכה כורזים

המחקר בוצע בהזמנה ובמימון של אשל -
האגודה לתכנון ולפיתוח שירותים למען הזקן

דוח מחקר

דמ-592-11

תמצית

נוירו-יפרה – Neuro-Integrative Functional Rehabilitation And Habilitation – היא שיטה שיקומית ייחודית שפיתח המרפא בעיסוק וליד אל-עבודי. השיטה היא ענף של שיטת בובט (Bobath) הרווחת והמוכרת בתחום השיקום. שיטת נוירו-יפרה מתמקדת בטיפול באנשים שלקו באירוע מוחי או שנפגעו פגיעת ראש ועקב כך יש להם פגיעה במערכת העצבים המרכזית.

המרכז הלימודי של אשל מפעיל זה חמש שנים קורס הסמכה לפיזיותרפיסטים ולמרפאים בעיסוק בשיטת נוירו-יפרה. עד היום התקיימו חמישה מחזורים של הקורס (2005–2009). השתתפו בהם 109 פיזיותרפיסטים ומרפאים בעיסוק. לקראת ההיערכות להמשך הפעלת הקורס פנתה אשל למאירס-גיונט-מכון ברוקדייל בבקשה לבצע סקר בקרב הבוגרים כדי לבחון את דפוסי השימוש בשיטה, עמדות כלפיה, תרומותיה לעבודה הטיפולית וכן קשיים וצרכים לא מסופקים.

איסוף המידע בוצע בריאיון טלפוני בקרב 104 מתוך 109 הבוגרים.

ממצאי הסקר מראים:

א. מאפיינים מקצועיים ותעסוקתיים של הבוגרים

- ♦ יותר ממחצית הבוגרים (60%) הם פיזיותרפיסטים, והשאר (40%) הם מרפאים בעיסוק.
- ♦ האוכלוסייה הטרוגנית מבחינת ותק במקצוע: יותר ממחצית הבוגרים (53%) עובדים במקצוע עד עשר שנים, וכרבע עובדים יותר מעשרים שנה.
- ♦ יותר ממחצית הבוגרים (56%) מועסקים במרפאות בקהילה (פרטיות או של קופות החולים), 20% בבתי חולים כלליים, 16% בבתי חולים שיקומיים ו-8% בבתי אבות.
- ♦ האוכלוסייה הטרוגנית מבחינת ותק בתפקיד הנוכחי: כשליש (30%) עובדים שלוש שנים, 39% עובדים בין ארבע לתשע שנים, וכשליש (31%) עובדים יותר מעשר שנים.
- ♦ חלק מהבוגרים (40%) (בעיקר פיזיותרפיסטים) קיבלו הכשרה בשיטת בובט (Bobath) ו-60% לא קיבלו הכשרה בשיטה זו (בעיקר מרפאים בעיסוק).

ב. שימוש בשיטה ומידת השליטה בה

- ♦ רוב הבוגרים (91%) דיווחו כי השתמשו בשיטה בחצי השנה שלפני הריאיון: יותר ממחצית (54%) דיווחו כי השתמשו בה הרבה מאוד או הרבה, 28% דיווחו כי השתמשו בה מעט ו-9% דיווחו כי השתמשו בה מעט מאוד.
- ♦ שיעור המשתמשים בשיטה הרבה מאוד או הרבה גבוה יותר בקרב מרפאים בעיסוק מאשר בקרב פיזיותרפיסטים (61% ו-46% בהתאמה), ובקרב בוגרים שלא קיבלו הכשרה בבובט מאשר בקרב בוגרים שכן הוכשרו בבובט (62% ו-43% בהתאמה).
- ♦ לא נמצא קשר בין מידת השימוש בשיטת נוירו-יפרה לבין מחזור הסיום של הקורס, ותק במקצוע, סוג הארגון המעסיק וסוג האוכלוסייה המטופלת (מבחינת גיל ומבחינת היקף המטופלים הסובלים מבעיות נוירולוגיות).

- ◆ כמחצית הבוגרים (54%) דיווחו כי יש להם שליטה טובה מאוד או טובה בשיטה, וכמחציתם דיווחו על שליטה לא כל כך טובה או לא טובה בשיטה (46%). כמצופה נמצא שיש קשר בין מידת השליטה לבין השימוש בה וכי המשתמשים בה הרבה מאוד או הרבה מדווחים על שליטה טובה יותר בשיטה מהמשתמשים בה מעט מאוד או מעט.

ג. עמדות כלפי השיטה

- ◆ כמעט כל הבוגרים העריכו כי השיטה תרמה להם במידה רבה מאוד או רבה מבחינת מיומנויות מקצועיות חדשות (90%), כלים חשובים לטיפול (88%), ידע מקצועי חדש (88%) ושיפור איכות הטיפול שלהם בלקוחות (81%).
- ◆ בהערכה כללית של השיטה אחוז גבוה מהבוגרים ציינו שהיא "אפקטיבית/ שימושית/ מועילה" (43%) או "מבריקה/ מדהימה/ מעולה" (40%).
- ◆ עמדות הבוגרים לגבי יישום השיטה מראות שרובם מסכימים כי נדרשים השקעה פיזית גדולה של המטפל (82%) ורענון מתמיד של הידע שנרכש בקורס (81%). הדעות היו חלוקות בעניין היבטים אחרים של יישום השיטה: "קלה ליישום" (60%), "אינה דורשת טיפול ממושך" (60%) ו"קל להשיג את הציוד הנדרש" (56%). נמצא קשר בין עמדות לגבי יישום השיטה לבין מידת השימוש בה.

ד. הערכת קורס ההסמכה, השתתפות בהשתלמויות וצורכי הכשרה

- ◆ כמעט כל הבוגרים (95%–99%) הביעו שביעות רצון רבה מאוד או רבה מדרך ההוראה של קורס ההסמכה, מהרמה המקצועית, מהקישור בין החלק התאורטי למעשי ומאיכות החומר הלימודי שחולק בקורס.
- ◆ כשליש מהבוגרים (35%) סברו שהיקף החומר הנלמד היה רב מדי ושלא היה תרגול מספיק (28%). שני שלישים הציעו לשפר את הקורס הקיים. ההצעות נסבו בעיקר סביב הפחתת האינטנסיביות של הקורס והגדלה של היקף התרגול.
- ◆ יותר משליש (36%) מהבוגרים השתתפו בהשתלמות אחת לפחות מאז סיום קורס ההסמכה. רוב המשתתפים היו מקרב המשתמשים בשיטה הרבה מאוד או הרבה.
- ◆ כמעט כל הבוגרים (95%) סברו כי חשוב מאוד או חשוב שיהיה ליווי מקצועי לצורך התייעצות שוטפת בהפעלת השיטה.
- ◆ רוב הבוגרים (77%) ציינו שהם מעוניינים בהכשרה נוספת בשיטה.

ה. סוגיות לדין

- הממצאים מעלים שתי סוגיות מרכזיות בעניין המשך ההכשרה וההטמעה של השיטה:
- ◆ האם יש מקום לבצע שינויים במתכונת של קורס ההסמכה בעקבות המלצות הבוגרים?
 - ◆ מה הם סוגי התמיכה המקצועית שיש לפתח בעבור הבוגרים כדי לסייע להם ביישום השיטה ובהרחבת השימוש בה?

תוכן העניינים

1	1.מבוא
1	2.מטרות הסקר ודרך איסוף הנתונים
2	3.מאפיינים דמוגרפיים ותעסוקתיים של הבוגרים
4	4.מידת השימוש של הבוגרים בשיטה
7	5.הערכת הבוגרים את השיטה ותרומותיה
8	6.הערכת הבוגרים את קורס ההסמכה
10	7.השתתפות בהשתלמויות בשיטה ועניין בהכשרה נוספת
11	8 סוגיות לדיון

רשימת הלוחות

2	לוח 1 : משתתפי הסקר לפי מחזורים
2	לוח 2 : מאפיינים דמוגרפיים של הבוגרים
3	לוח 3 : מאפיינים תעסוקתיים של הבוגרים
4	לוח 4 : הכשרה בשיטת בובט לפי מקצועו של הבוגר
5	לוח 5 : מידת השימוש של הבוגרים בשיטה בחצי השנה שלפני הריאיון, הערכתם את שליטתם בה ותדירות השימוש שלהם בספרות המקצועית שניתנה בקורס
6	לוח 6 : מידת השימוש של הבוגרים בשיטה בחצי השנה שלפני הריאיון, לפי מקצוע, הכשרה בבובט וותק בתפקיד נוכחי
6	לוח 7 : מידת השימוש של הבוגרים בשיטה בחצי השנה שלפני הריאיון, לפי הערכתם את רמת שליטתם בשיטה ולפי תדירות השימוש שלהם בספרות המקצועית שניתנה בקורס
7	לוח 8 : הערכת הבוגרים את התרומה של שיטת נוירו-יפרה לפי היבטים שונים
7	לוח 9 : ביטויים של הבוגרים בתיאור השיטה
8	לוח 10 : הערכת הבוגרים את שיטת נוירו-יפרה לפי היבטים של יישום השיטה
8	לוח 11 : מספר ההיבטים של יישום השיטה שדורגו חיובית לפי מידת השימוש בשיטה
9	לוח 12 : הערכת הבוגרים את איכות קורס ההסמכה

